

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 22 jula 2019. godine
Br. ref.:RK 1398/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI36/18

Podnosilac

Limak Kosovo International Airport J.S.C. "Adem Jashari"

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
Rev. br. 98/2017 od 19. oktobra 2017. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport JSC "Adem Jashari" (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa sedištem u selu Vrelo, opština Lipljan, koje po punomoćju zastupaju Fazli Gjonbalaj i Leonora Fejzullahu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) Rev. br. 98/2017 od 19. oktobra 2017. godine, koju je podnosilac zahteva primio 15. novembra 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva zagarantovana članom 31.[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 46.[Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6.(Pravo na pravično suđenje), kao i članom 1. Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela] i stavu 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
5. Dana 31. maja 2018. godine, Sud je na administrativnoj sednici usvojio izmene i dopune Poslovnika, koji je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo dana 21. juna 2018. godine i stupio na snagu 15 (petnaest) dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Sud će se pozivati na pravne odredbe novog Poslovnika na snazi.

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 9. marta 2018. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 13. marta 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Bekim Sejdiu i Gresa Caka-Nimani (članovi).
8. Dana 22. marta 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 16. juna 2018. godine, okončan je mandat sudijama: Snezhani Botusharova i Almiru Rodriguesu. Dana 26. juna 2018. godine, okončan je mandat sudijama: Altayu Suroyu i Ivanu Čukaloviću.
10. Dana 9. avgusta 2018. godine, predsednik Republike Kosovo je imenovao nove sudije: Bajrama Ljatifija, Safeta Hoxhu, Radomira Labana, Remziju Istrefi-Peci i Nexhmija Rexhepija.

11. Dana 22. avgusta 2018. godine, predsjednica Suda je donela odluku o zameni sudije izvestioca i umesto sudije Altaya Suroya za sudiju izvestioca je imenovan sudija Bekim Sejdiu.
12. Dana 11. septembra 2018. godine, predsjednica Suda je imenovala novo Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Radomir Laban i Gresa Caka-Nimani (članovi).
13. Dana 13. septembra 2018. godine, u skladu sa pravilom 40.1 Poslovnika, predsjednica Suda je naložila spajanje zahteva KI36/18, KI 60/18, KI 65/18, KI 80/18, KI 81/18, KI 82/18, KI 109/18, KI 122/18, KI 123/18 i KI 124/18.
14. Dana 13. septembra 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o spajanju zahteva KI36/18, KI 60/18, KI 65/18, KI 80/18, KI 81/18, KI 82/18, KI 109/18, KI 122/18, KI 123/18 i KI 124/18.
15. Dana 14. septembra 2018. godine, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini o registraciji i spajanju predmeta i tražio od njih da dostave Sudu povratnice u vezi sa predmetima: KI 36/18, KI 81/18, KI 82/18 i KI 124/18.
16. Dana 1. oktobra 2018. godine, Osnovni sud u Prištini je dostavio Sudu tražene povratnice.
17. Dana 17. oktobra 2018. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu dopis u kojem je tražio da se zahtev pod brojem KI 109/18 razmatra odvojeno od zahteva pod brojem KI 36/18, navodeći da slučajevi nisu iste prirode.
18. Dana 5. aprila 2019. godine, Sud je razmotrio i usvojio zahtev podnosioca zahteva u vezi sa razdvajanjem zahteva 109/18 od zahteva pod brojem KI 36/18. Takođe, Sud je u skladu sa pravilom 40.3 Poslovnika odlučio da se zahtevi KI36/18, KI 60/18, KI 65/18, KI 80/18, KI 81/18, KI 82/18, KI 109/18, KI 122/18, KI 123/18 i KI 124/18 razmatraju pojedinačno.
19. Dana 11. aprila 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o razdvajanju zahteva KI36/18, KI 60/18, KI 65/18, KI 80/18, KI 81/18, KI 82/18, KI 109/18, KI 122/18, KI 123/18 i KI 124/18.
20. Dana 12. aprila 2019. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu dopis pod naslovom "[...] u vezi sa predmetima registrovanim u Ustavnom sudu, a posebno predmetom registrovanim pod [...] brojem KI132/18" i priložio je Sporazum o javno privatnom partnerstvu (u daljem tekstu: JPP).
21. Dana 16. maja 2019. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu još jedan podnesak nazvanim "Podnesak u vezi sa predmetima registrovanim u Ustavnom sudu", u kome on u suštini ponavlja prethodne navode.
22. Dana 20. juna 2019. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

23. Dana 12. avgusta 2010. godine, Vlada Republike Kosovo i podnosilac zahteva su potpisali Sporazum o javno-privatnom partnerstvu (u daljem tekstu: SJPP). Pre Sporazuma o JPP-u, Aerodrom u Prištini se zvao Međunarodni aerodrom u Prištini "Adem Jashari" (u daljem tekstu: MAP).
24. Iz spisa predmeta proizilazi da je N.D. (u daljem tekstu: zaposleni) bio zaposlen kod MAP-a. MAP i zaposleni su sklopili ugovor o radu na određeno vreme, počev od 1. jula 2011. godine, pa sve do 30. juna 2013. godine. Ovaj ugovor ne nastavljen, odnosno produžen do 3. aprila 2015. godine.
25. Dana 3. marta 2015. godine, odnosno 30 (trideset) dana pre isteka ugovora, podnosilac zahteva je obavestio zaposlenog da mu se neće ponuditi novi ugovor o radu nakon isteka postojećeg ugovora, uz obrazloženje da im se ugovor ne produžava "[...] politikama Odbora direktora o budućem planiranju ljudskih resursa".
26. Dana 5. marta 2015. godine, zaposleni je izjavio žalbu podnosiocu zahteva (poslodavcu) koja se odnosila na obaveštenje o neproduženju ugovora o radu, tražeći da se isto poništi.
27. Dana 18. marta 2015. godine, podnosilac zahteva je odbio kao neosnovanu žalbu zaposlenog.
28. Neodređenog datuma, zaposleni se žalbom obratio Inspektoratu rada u Prištini u vezi sa odukom o neproduženju ugovora o radu od strane podnosioca zahteva.
29. Dana 1. aprila 2015. godine, Izvršni organ Inspektorata rada u Prištini je usvojio žalbu zaposlenog i naložio podnosiocu zahteva da primeni odredbe člana 10.5 Opšteg kolektivnog ugovora i člana 71. Zakona o radu.
30. Podnosilac je protiv te odluke podneo žalbu drugom stepenu pri Izvršnom organu Inspektorata rada u Prištini.
31. Neodređenog datuma, Izvršni organ Inspektorata rada je odlukom 05/2015 odbio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio prvostepenu odluku.
32. Neodređenog datuma, zaposleni je podneo tužbeni zahtev Osnovom sudu u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud), u kojem je tražio da se poništi obaveštenje od 3. marta 2015. godine koje je izdao podnosilac zahteva i da se obaveže podnosilac zahteva da zaposlenog vrati na posao sa svim pravima i obavezama. Zaposleni je, između ostalog, naveo da je njegov položaj kod podnosioca zahteva bio stalne prirode, a takođe i da je obaveštenje o neproduženju ugovora bilo u suprotnosti sa članom 10.5 Kolektivnog ugovora koji je na snazi od 1. januara 2015. godine.
33. Dana 12. januara 2016. godine, Osnovni sud je presudom C. br. 140/2015 odlučio da: (i) usvojio tužbeni zahtev zaposlenog kao osnovan i da poništi obaveštenje poslodavca (podnosioca zahteva) o neprodužavanju ugovora o radu; (ii) da obaveže poslodavca (podnosioca zahteva) da vrati zaposlenog na posao;

(iii) da isplati zaposlenom dosuđene iznose na ime materijalne štete i (iv) da pokrije troškove parničnog postupka.

34. U ovoj presudi, Osnovni sud je utvrdio da se na osnovu člana 10.5 Opšteg kolektivnog ugovora Kosova (OKUK), ugovor o radu na određeno vreme smatra ugovorom zaključenim na neodređeno vreme ako je zaposleni radio više od tri godine neprekidno, a u konkretnom slučaju on je radio četiri godine neprekidno (odnosno od 2. jula 2011. godine pa sve do 3. aprila 2015. godine). Prema navodima Osnovnog suda, podnosilac zahteva je pre prekida radnog odnosa morao da pokrene interni postupak radi prekida radnog odnosa „[...] ili ukoliko se eventualno prekid radnog odnosa na neodređeno vreme tiče tehničkih, ekonomskih ili organizacionih razloga, u skladu sa odredbama člana 70 a u vezi sa članom 76 ZoR-a, tužena je bila obavezna da izgradi programe kao i da primeni ove odredbe ZoR-a i izuzev što je trebala da obavesti tužioca mesec dana pre nego što mu prekine radni odnos, bila je obavezna da obavesti i sindikat zaposlenih o planiranim izmenama, pokušavajući unutrašnju resistematizaciju zaposlenih [...]“.
35. Dana 21. januara 2016. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) protiv presude Osnovnog suda od 12. januara 2016. godine, navodeći bitne povrede odredaba postupka, pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu materijalnog prava.
36. Dana 27. januara 2017. godine, Apelacioni sud je presudom Ac. br. 887/16 odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda, smatrajući istu pravilnom i zakonitom. Apelacioni sud je istakao da je prvostepeni sud dao konkretne razloge o odlučnim činjenicama i pružio odgovarajuća objašnjenja za takvu odluku na osnovu relevantnih zakonskih odredaba. Što se tiče SJPP-a, Apelacioni sud je smatrao da je *“prvostepeni sud pravično odlučio kada je zasnivao svoju odluku na odredbe OKUK, koji je bio na snazi kada se desio parnični događaj i njegove odredbe obavezuju stranke u privatnom, javnom i državnom sektoru”*.
37. Dana 1. marta 2017. godine, podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Osnovnog suda i presude Apelacionog suda Kosova, navodeći bitne povrede odredaba postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava. Podnosilac zahteva je tvrdio da su nižestepeni sudovi prekršili Zakon o radu, koji predviđa da se ugovor o radu za period duži od 10 godina smatra ugovorom na neodređeno vreme. Naime, prema navodima podnosioca zahteva, nižestepeni sudovi su se pozvali na odredbu člana 10.5 Kolektivnog ugovora koji je u suprotnosti sa Zakonom o radu.
38. Dana 19. oktobra 2017. godine, Vrhovni sud je presudom Rev. br. 98/2017 odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva, ceneći da su pobijane odluke pravilne i ocenjujući da je dato dovoljno razloga o činjenicama relevantnim za pravilno presuđivanje u ovoj stvari.
39. Presudom Vrhovnog suda se između ostalog navodi da *“predočenja [iz revizije] ovaj Sud ocenjuje kao neosnovane [jer] su u suprotnosti sa samim sadržajem spisa predmeta, konkretno sa pismenim obaveštenjem tužene od 3. marta 2015. godine, za ne obnavljanje ugovora o zaposlenju tužioca i sa odgovorom na*

žalbu tužene [...], iz kojih dokaza proizilazi da se tužiocu nije produžio ugovor o radu na osnovu odluke kompanije za buduće planiranje ljudskih resursa, Zakona o radu kao i Sporazuma o javno-privatnom partnerstvu [...]. Tužena prvostepenom sudu uopšte nije dostavila odluku Kompanije o budućem planiranju ljudskih resursa i Sporazum o javno-privatnom partnerstvu [...] sa ciljem utvrđivanja njegovih navoda [...].

U ovoj konkretnoj stvari tuženi nije poštovao primarna pravila postupka i njegovu obavezu da sudu predstavi činjenice, nad kojima zasniva svoje navode, i nije predstavio dokaze kojima bi dokazao osnovanost predočenja. Ne postupanje tužioca u smislu odredbe člana 7 ZPP-a, ne može da se natovari sudu kao njegov propust [...]” Što se tiče navoda iz revizije da je tužilac (zaposleni) bio u radnom odnosu na određeno vreme, Vrhovni sud je obrazložio: “takva predočenja ovaj sud je [...] odbio kao neosnovana, iz razloga jer predmet tužbenog zahteva tužioca nije utvrđivanje postojanja radnog odnosa tužioca na neodređeno vreme nego ocenjivanje zakonitosti obaveštenja za ne obnavljanje ugovora o radu, koje obaveštenje je izdato u suprotnosti sa Zakonom o radu, a koji je osnovni zakon koji uređuje radni odnos na Kosovu.

Navodi podnosioca zahteva

40. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud presudom Rev. br.98/2017 od 19. oktobra 2017. godine povredio njegova prava zagarrantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 46. [Zaštita imovine] Ustava, kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. Protokola br. 1 Konvencije.
41. Podnosilac zahteva navodi da Vrhovni sud nije pružio dovoljno obrazloženje u svojoj odluci. Prema navodima podnosioca, kao posledica nedovoljnog obrazloženja odluke, povređena su njegova prava zagarrantovana članovima 31, 32. i 46. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP. U vezi sa ovom tvrdnjom, podnosilac navodi: “presuda Vrhovnog suda nema dovoljnog obrazloženja a pogotovu u vezi sa suštinskim povredama odredaba parničnog postupka (errores in procedendo) Zakona o parničnom postupku”.
42. Podnosilac zahteva dalje navodi da je Vrhovni sud Kosova pogrešno primenio materijalno pravo (errores in iudicando) iz Zakona o radu br. 03/L-212 i Opšteg kolektivnog ugovora. U tom smislu, podnosilac navodi da je “Vrhovni sud izvršio pogrešno tumačenje člana 10.5 Kolektivnog ugovora jer se on ne može primeniti za kompaniju Limak zato što nije bilo potpisanog sporazuma sa Sindikatom aerodroma, kako je zahtevano Zakonom o radu”.
43. Podnosilac zahteva takođe navodi da se Vrhovni sud u ovom slučaju uopšte nije bavio pitanjem sprovođenja Kolektivnog ugovora i, štaviše, bavio se pitanjima koja nije pokrenula nijedna od strana, kao što je član 5.1 Zakona o radu.
44. Podnosilac navodi da se nedostatak obrazloženja presude Vrhovnog suda sastoji u tome “koji pravni akt je imao veću zakonsku moć, Kolektivni ugovor ili Zakon o radu br. 03/L-212, član 90 tačka 5 kaže: “Kolektivni ugovor se odnosi na poslodavce i njihove zaposlene koji se slažu da ih kolektivni ugovor obaveže””. Pored toga, podnosilac naglašava da su sve instance primenjivale različite

zakonske odredbe, uz različita obrazloženja u vezi sa zahtevom zaposlenog za poništenje obaveštenja.

45. S tim u vezi, podnosilac navodi da je Vrhovni sud morao da uzme u obzir član 9.18 SJPP-a prema kome podnosilac zahteva preuzima obavezu da zadrži radnike na poslu u roku od 3 (tri) godine.
46. Kao rezultat toga, podnosilac navodi da su vraćanjem zaposlenog na posao kod poslodavca oštećeni finansijski aspekt i njegova imovinska prava.
47. Podnosilac zahteva takođe citira presudu Ustavnog suda KI138/15 i navodi da je *“primena materijalnog prava koja je mogla da bude činjenica, [...] bila odlučujuća za donošenje presude onog suda, ali [...] Vrhovni sud nije uopšte obradio ovu stvar, samo je ustanovio da su sudovi nižih instanci na pravičan način primenili odredbe materijalnog zakona”*.
48. Stoga, podnosilac tvrdi da Vrhovni sud nije dovoljno obrazložio svoju presudu i da se nije bavio pitanjima koja su pokrenuta presudama nižestepenih sudova.
49. Podnosilac zahteva traži od Suda da ukine presudu Vrhovnog suda i da se predmet vrati na ponovno suđenje.

Relevantne zakonske odredbe

Zakon br. 03/L-212 o radu

Član 2 [Oblast primene]

1. Odredbe ovog Zakona sprovode se za zaposlene i poslodavce privatnog i javnog sektora u Republici Kosovo.
2. Odredbe ovog Zakona sprovode se za zaposlene i poslodavce , čija zapošljavanja Regulišu se sa Posebnim Zakonom, ako Poseban Zakon ne predviđa rešenje za određena pitanja iz radnog odnosa.
3. Odredbe ovog Zakona sprovode se na zaposlene strane državljane i lica bez državljanstva koji rade kod poslodavca na teritoriji Republike Kosova, ako se Zakonom nije drukčije određeno.
4. Odredbe ovog Zakona ne sprovode se za radne odnose , u okviru međunarodnih misija, misija diplomatskih, konzularnih stranih država, Prihvatljive Međunarodne Vojske stacionirana u Republici Kosova na osnovu predloga sveobuhvatnog za statut kao i Međunarodnih organizacijskih Vlada.

Član 5. [Zabrana diskriminacije u zapošljavanju]

1. Diskriminacija je zabranjena u zapošljavanju i u profesiji, vezano sa rekrutovanje u zaposlenosti, treniranje, promisanje zapošljavanja, uslove zaposlenja, disciplinske mere anuliranja ugovora ili drugih pitanja uređena ovim zakonom i drugim važećim zakonima.

Član 67.

[Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu]

1. Ugovor za rad prema zakona na snagu se prekida:

[...]

1.3. istekom vreme trajanja ugovora;

Član 70.

[Prestanak ugovora o radu od strane poslodavca]

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom uz jedno vremensko upozorenje, kada:

1.1. takva suspenzija je opravdana iz ekonomskih tehničkih ili organizacijskih razloga ili kada;

1.2. zaposleni nije više sposoban obavljati radne dužnosti;

1.3. poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom pod navedenim okolnostima utvrđenim u pod stavu 1.1 i 1.2, ako je neprikladno za poslodavca za prenos zaposlenog u drugi posao, trenirati ili kvalifikovati njega za obavljanje posao ili neki drugi posao;

1.4. poslodavac može da raskida ugovor o radu zaposlenom u traženom periodu najave prekida u:

1.4.1. težim slučajevima lošeg ponašanja zaposlenog; i

1.4.2. zbog ne zadovoljavajućeg ispunjavanja radnog obaveza;

1.5. poslodavac mora obavestiti zaposlenog o njegovom/njenom udaljenju odmah po nastupanju slučaja koji dovodi do udaljenja, ili u momentu kada je poslodavac saznao za taj slučaj;

1.6. poslodavac može da raskine ugovor o radu zaposlenom bez prethodnog pred viđenog upozorenja otkaza, tada kad:

1.6.1. zaposleni je kriv za ponavljanje lošeg neozbiljnog ponašanja ili kršenja obaveza;

1.6.2. performansa zaposlenog je nezadovoljna i pored pismenog upozorenja.

Član 71.

[Obaveštenje o raskidu ugovora o radu]

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu na neodređeno vreme na osnovu člana 70 u sledećim vremenskim intervalima otkaza/najavljivanja:

1.1. od šest (6) meseci do dve (2) godine zaposlenja, trideset (30) kalendarskih dana;

1.2. od dve (2) do deset (10) godine zaposlenja, četrdeset i pet (45) kalendarskih dana;

1.3. preko deset (10) godine zaposlenja, šezdeset (60) kalendarskih dana.

2. Poslodavac ima pravo da raskine Ugovor o radu na ograničeno vreme uz obaveštenje od trideset (30) kalendarskih dana, Poslodavac koji ne namerava obnoviti ugovor za određeni period treba da informiše zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora. Neuspeh da nastupa na ovaj način će dati zaposlenom pravo da produži za dodatnih trideset (30) kalendarskih dana uz isplatu pune plate.

Član 90.
[Kolektivni ugovor]

5. Kolektivni ugovor se odnosi na poslodavce i njihove zaposlene koji se slažu da ih kolektivni ugovor obaveže.

Opšti kolektivni ugovor Kosova

Član 2
[Oblast primene]

1. Odredbe OKSK-a, obavezuju stranke u ovom Sporazumu u privatnom, javnom i državnom sektoru (na opštem nivou, na nivou ogranka i na nivou preduzeća).
2. Odredbe OKSK-a se primenjuju za učenike, studente i za stručno osposobljavanje.
3. Odredbe OKSK-a se primenjuju i za posloprimce i zaposlene sa stranim državljanstvom, ili bez državljanstva, koji vrše ekonomske delatnosti u Republici Kosova.
4. Odredbe OKSK-a se ne primenjuju za poslodavce ili njihove predstavnike, i za posloprimce ili njihove predstavnike, definisanih u Članu 2., stav 4, Zakona o Radu na Kosovu

Član 3
[Primena i sveobuhvatnost]

Odredbe OKSK-a se primenjuju na celoj teritoriji Republike Kosova.

Član 4

1. Odredbe OKSK-a obavezuju poslodavce koji, na bilo kakav način, vrše ekonomske, neekonomske delatnosti i civilne usluge. Kolektivni Sporazum se može sklopiti i na nivou Ogranka i Preduzeća.
2. Ogranci Sindikata neekonomskih delatnosti (civilne, javne službe i javna preduzeća), sklapaju poseban ugovor sa njihovim poslodavcima (nadležnim ministarstvima, Javne Uprave, Obrazovanja, Zdravstva, itd.), u skladu sa njihovim specifikacijama.

Član 5

OKSK važi za sve zaposlene koji rade kod poslodavaca čije je sedište na teritoriji Kosova.

Član 10.
[Ugovor o radu]

1. Ugovor o radu se sklapa u pisanoj formi i potpisuje se od stranke poslodavca i posloprimca.
[...]

5. Ugovor o radu na određeno vreme koji se obnavlja na jasan i samorazumljiv način, za određeni period zaposlenja dužeg od tri (3) godina, smatraće se kao ugovor sklopljen na neodređeno vreme.
6. Ugovor o radu za specifične poslove i zadatke, ne može biti duži od sto dvadeset (120) dana unutar jedne (1) godine.
7. Zaposlenima sa ugovorom za specifične poslove ne sledi pravo na godišnji odmor, dok im slede druga prava određena zakonom.

Sporazum o javno-privatnom partnerstvu o poslovanju i proširenju Međunarodnog aerodroma Priština

9.18 [Završetak osoblja]

„Privatni partner može da prekine zaposlenje ili neko drugo angažovanje bilo kojeg zaposlenog u MAP (i) u bilo koje vreme za pitanja koja su povezana sa zakonom, pravilima, administrativnim uredbama i dekretima, (ii) po zajedničkom sporazumu ili (iii) bez ograničenja nakon treće (3) godišnjice od dana stupanja na snagu“.

Prihvatljivost zahteva

50. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, dalje utvrđene Zakonom i predviđene Poslovníkom.
51. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

*“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]
7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*
52. Sud se takođe poziva i na stav 4, člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji propisuje:

“4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.
53. Pre svega, Sud primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na navodne povrede osnovnih prava i sloboda, koje važe za pojedince i pravna lica (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva: *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
54. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što je propisano u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47 [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individualni zahtevi]

1. *Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*

2. *Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva*

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]“.

55. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je takođe pojasnio prava i slobode za koje tvrdi da su povređeni odlukama redovnih sudova, u skladu sa uslovima propisanim članom 48. Zakona, i podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.
56. Međutim, Sud treba dalje da oceni da li su ispunjeni uslovi predviđeni u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Naime, pravilo 39 (2) Poslovnika, propisuje:
- “(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.*
57. S tim u vezi, Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su mu osporenim odlukom povređena prava zaštićena Ustavom, odnosno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, pravo na delotvorna pravna sredstva i zaštitu imovine.
58. Suština navoda podnosioca zahteva spada pod oblast delovanja člana 31 Ustava odnosno člana 6 EKLJP-a i sastoji se u njegovim navodima da: Vrhovni sud nije u dovoljnoj meri obrazložio predmetnu presudu i da je pogrešno primenio odredbe Zakona o radu i Kolektivnog ugovora. To stoga što se, prema navodima podnosioca zahteva, Kolektivni ugovor ne može primeniti na njih jer nije postojao prethodni sporazum između podnosioca zahteva i Sindikata (Aerodroma).

59. U tom smislu, podnosilac navodi da Vrhovni sud (isto kao ni nižestepeni sudovi) nije pružio dovoljno obrazloženje o tome koji pravni akt ima veću pravnu snagu, kolektivni ugovor ili Zakon o radu. Pored toga, podnosilac takođe navodi da su sve instance primenjivale različite zakonske odredbe, uz različita obrazloženja u vezi sa zahtevom zaposlenog za poništenje obaveštenja.
60. Što se tiče navoda podnosioca, Sud primećuje da je Vrhovni sud u svojoj presudi povodom revizije utvrdio da je osporena presuda Apelacionog suda jasna i razumljiva i da sadrži dovoljno razloga o odlučnim činjenicama bitnim za donošenje zakonite odluke.
61. Sud podseća da je Vrhovni sud odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva, uz obrazloženje da u ovom slučaju predmet tužbenog zahteva nije utvrđivanje postojanja radnog odnosa na neodređeno vreme, već ocena zakonitosti obaveštenja o neproduženju ugovora o radu, koje je prema Vrhovnom sudu u suprotnosti sa Zakonom o radu. Prema navodima Vrhovnog suda, zaposlenom nije produžen ugovor o radu zbog planiranja ljudskih resursa, a koja odluka o planiranju ljudskih resursa nije predložena redovnim sudovima.
62. U vezi sa navodima podnosioca zahteva o primeni odredaba Kolektivnog ugovora ili Zakona o radu, za računanje vremena trajanja radnog odnosa, Sud podseća da je Vrhovni sud objasnio podnosiocu da to da li su primenjene ili nisu primenjene odredbe ugovora nije od suštinskog značaja za rešavanje slučaja, s obzirom na to da je predmet tužbenog zahteva bila ocena zakonitosti obaveštenja o neproduženju ugovora o radu.
63. U tom smislu, Vrhovni sud je obrazložio:
- „Predočenja u reviziji da je presuda drugostepenog suda donošena pogrešnom primenom materijalnog prava kada je prihvatio tužbeni zahtev tužioca iz činjenice da je tužilac bio na radnom odnosu na određeno vreme i nije prošlo 10 godina da u smislu člana 10.5 Zakona o radu, da se radni odnos tuženog tretira kao na neodređeno vreme[...]. Ovaj sud ih je razmotrio kao takve i odbio ih je kao neosnovana, iz razloga jer predmet tužbenog zahteva tužioca nije utvrđivanje postojanje radnog odnosa tužioca na neodređeno vreme nego ocenjivanje zakonitosti obaveštenja za ne obnavljanje ugovora o radu, koje obaveštenje je izdato u suprotnosti sa Zakonom o radu, a koji je osnovni zakon koji uređuje radni odnos na Kosovu, gde su prepisane osnove i postupci za raskid ugovora o radu radnika, koje postupke tuženi nije poštovao prilikom raskida ugovora o radu tužioca i kao ishod ne obnavljanje ugovora o radu tužioca je bio protiv zakonit”.*
64. Štaviše, Sud primećuje argument Vrhovnog suda da: „[...] tužiocu koji je od početka radnog odnosa u 2009. godini, i nakon koncesije je nastavljen ugovor o radu i to ugovorom na određeno vreme iako je radno mesto bilo trajnog karaktera. Takvi ugovori, po mišljenju ovog suda su u suprotnosti sa principom savesnosti i poštenja gde se zaposlenik skoro 7 godina održava u nesigurnom pravnom stanju radnog odnosa, sa nastavkom radnog odnosa na određeno vreme, i na kraju sa jednim obaveštenjem koje nema zakonski osnov mu se prekida ugovor o radu. Zaposlenik ne može da se odrekne prava radnika

koja proizilaze iz obaveznih odredbi člana 5 stav. 1 Zakona o Radu, gde je određeno da je zabranjena bilo kakva vrsta diskriminacije na radu i u profesiji, u vezi sa odabirom pri zapošljavanju, obukom, promovisanjem zaposlenja, uslovima zaposlenja, disciplinskim merama, prekidom ugovora o radu ili drugim pitanjima koja proizilaze iz radnog odnosa [...]".

65. Sud podseća na to da podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud prekoračio zahtev za reviziju i zakonske zahteve na koje on treba da pazi po službenoj dužnosti i da se bavi pitanjima koja nije pokrenula nijedna od strana, kao što je član 5.1 Zakona o radu.
66. Što se tiče konkretnog navoda (i u svetlu glavnih obrazloženja Vrhovnog suda), Sud smatra da podnosilac ne argumentuje zašto je pozivanje Vrhovnog suda na član 5.1. Zakona o radu prouzrokovalo povredu bilo kog ustavnog prava podnosioca, odnosno zašto je to pozivanje uticalo na epilog sudskog postupka u predmetnom slučaju.
67. Podnosilac zahteva se takođe poziva i na presudu Ustavnog suda KI138/15, navodeći da je *"primena materijalnog prava koja je mogla da bude činjenica, [...] bila odlučujuća za donošenje presude onog suda, ali [...] Vrhovni sud nije uopšte obradio ovu stvar, samo je ustanovio da su sudovi nižih instanci na pravičan način primenili odredbe materijalnog zakona"*.
68. Što se tiče ovog navoda podnosioca zahteva, Sud podseća da se predmetni slučaj razlikuje od konkretnog slučaja iz sledećih razloga: (i) pitanje disciplinskog postupka protiv radnika podnosioca je u slučaju KI138/15 razmotreno na drugačiji način od strane redovnih sudova; (ii) nije bio jasan pravni osnov po kojem je sproveden disciplinski postupak, (iii) postojali su protivrečni elementi u odlukama nižestepenih sudova. Pored toga, Apelacioni sud je primenio i koristio za obrazloženje Administrativno uputstvo koje je proizašlo iz Uredbe o civilnim službenicima, a ne iz Zakona o radu. Ovaj argument, iako je pokrenut od strane podnosioca zahteva u tom slučaju, nije razmotren od strane Vrhovnog suda (vidi slučaj Ustavnog suda KI138/15, *Sharr Beteiligung GmbH*, presuda od 4. septembra 2017. godine).
69. U svetlu gornjih razmatranja, Sud naglašava svoj opšti stav da u načelu nije njegova dužnost da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). U stvari, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, predmet Ustavnog Suda, Rešenje o neprihvatljivosti od 6. septembra 2017. godine, *Driton Sylja*, KI78/16, stav 59).
70. Potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja i pravilna primena zakona je primarna dužnost i u okviru nadležnosti redovnih sudova (pitanje zakonitosti). Stoga, Ustavni sud ne može da postupa kao "sud četvrtog stepena" (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda KI86/11, podnosilac zahteva *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).

71. Sud podseća da sama činjenica da se podnosioci zahteva ne slažu sa ishodom odluka Vrhovnog suda (i nižestepenih sudova) nije dovoljna da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju obezbediti obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda KI136/14, *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).
72. Kao rezime, Sud utvrđuje da pravo podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje nije povređeno odlukama javnih organa
73. Shodno tome, Sud smatra da podnosilac zahteva nije predočio ubedljive dokaze, činjenice i argumente koji ukazuju na to da su postupci pred redovnim sudovima na bilo koji način predstavljali ustavnu povredu njegovih prava zagarantovanih Ustavom i EKLJP.
74. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i neprihvatljiv u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika.

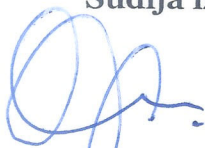
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 113.7 Ustava i pravila 39 (2) Poslovnika, dana 20. juna 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

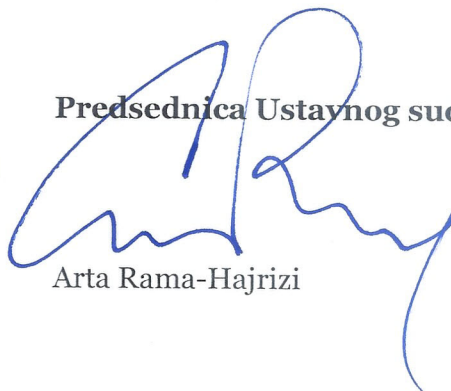
Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi